

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” เขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เมื่อครั้งอดีตสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าชายเลน ท้องทุ่งนา ภูเขาที่เขียวขจี เป็นต้น แต่ ณ ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ได้ถูกทำลายลงจนเกือบจะไม่เหลือ โดยการทำโฮมสเตย์ ทำนาเกลือ สร้างโรงงาน เป็นต้น ทำให้ด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ถูกทำลายเพื่อประโยชน์ของกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้น และยังทำให้สิ่งแวดล้อมเสียสมดุล ผู้วิจัยจึงต้องการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ว่ามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด โดยการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ และเพื่อเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ จำนวน 400 ชุด (ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 8,557 คน (ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2554) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ จำนวน 383 คน แต่เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยจึงเลือกเก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบบบังเอิญ (Accidental Simpung) สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ (ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้) เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลและการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง

ตัวแปร ใช้สถิติ t - test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร ตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One - way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ตัวแปรอิสระ 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทดสอบรายคู่เพื่อหาค่าความแตกต่างด้วยวิธี LSD (Least Significant Differenne test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษานำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี)
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
3. การทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 56 ปีขึ้นไป สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อันดับแรกคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือ การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมประชุมออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมกำหนดและจัดทำแผน/โครงการต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือ การสอนลูกหลานให้รู้ถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ แยกขยะ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการใช้ถนนสะอาดไม่มีฝุ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมในการใช้สวนสุขภาพเป็นสถานที่ในการพักผ่อน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยอันดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงผลประโยชน์/ผลตอบแทนที่ได้รับผลดี ผลเสีย จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมในการทำสรุปผลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก อันดับแรกด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรี ศรีอุดร (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของพิรพงษ์ พงษ์วัฒนกุล (2551) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดโครงการจัดทำแผน หรือการตัดสินใจในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่วนใหญ่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และภาครัฐมีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการเข้าร่วมประชุมของประชาชนในการกำหนดแนวทาง และออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ พิชพงษ์ พงษ์วัฒนกุล (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลและประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ประชาชนจึงมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรี ศรีอุดร (2548) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของ เบญญา สมประกอบ (2549) ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืชสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ศึกษากรณี: หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ตำบลพลวง กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านการมี

ส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นรูปธรรมเด่นชัด และส่งผลประโยชน์โดยตรงต่อชีวิตประจำวันของประชาชน

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษานวนรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษานของ มยุรี ศรีอุดร (2548) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตลอด ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าเป็นเรื่องของประชาชนทุกคน ผลประโยชน์ ผลดี ผลเสียในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลโดยตรงต่อประชาชน ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เป็นการนำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบหาความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำ

แหลมสิ่งที่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของผลการศึกษานี้ของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 450 คน ผลการวิจัย เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผล การศึกษาของ พิรพงษ์ พงษ์วัฒนกุล (2551) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ผลการวิจัย เพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบล ปากน้ำแหลมสิ่งที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน เขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิ่ง แตกต่างกัน

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิ่งที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำ แหลมสิ่งที่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการศึกษามยุรี ศรีอุตร (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน ผลการศึกษพบว่าอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญาแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ พิรพงษ์ พงษ์วัฒนกุล (2551) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ผลการศึกษพบว่า อายุต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจาก การศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิ่งที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิ่ง แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 450 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลคอนหัวฟ่อแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ มยุรี ศรีอุดร (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์แตกต่างกัน

2.4 อาชีพ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรี ศรีอุดร (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัยของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 450 คน ผลการศึกษาพบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลคอนหัวฟ่อแตกต่างกัน ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์

ที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์แตกต่างกัน

2.5 รายได้ พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ

ผลการศึกษาของ พิรพงษ์ พงษ์วัฒนกุล (2551) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน พบว่า รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมอนนางแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวพ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลคอนหัวพ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลคอนหัวพ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 450 คน ผลการศึกษาพบว่า รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลคอนหัวพ่อแตกต่างกัน ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงสรุปผลจากการศึกษาได้ว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ในภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

เชิงนโยบาย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายและองค์กรเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล
2. ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเจ้าหน้าที่ และประชาชน ที่ให้มีความรู้ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้บริหารควรมีนโยบายในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้บริหารควรมีนโยบายการตรวจสอบและติดตามประเมินผลที่โปร่งใส และประชาชนรับรู้ได้ทั่วกัน
5. ผู้บริหารควรมีนโยบายเปิดเวทีประชาคมท้องถิ่น จัดสัมมนาเวทีความคิด และเผยแพร่ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

เชิงปฏิบัติการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดและจัดทำแผน/โครงการต่าง ๆ ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทั่วถึง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรจัดสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และแหล่งน้ำในการอุปโภค - บริโภค ให้ทั่วทุกพื้นที่
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำสรุปผลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างจริงจัง

เชิงวิชาการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสม
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงบทบาทของประชาชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน